

Исмоилжон Полвонов

Исмоилжон Полвонов

ТҮЙФУЛАР ПАРВОЗИ

Шеърлар

«Ҳаёт» нашриёти
Андижон
2004

84(54)6-3

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ НАУКАНЫҢ АСТРАХАНДАҒЫ АСТРАХАНДАҒЫ

1031005
091

Азиз китобхон!

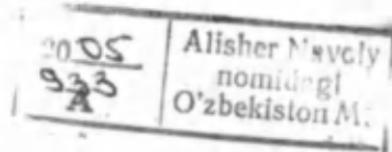
И. Полвонов 1960 йилдан бүён вилоят, туман газеталарида ўз шеърлари билан қатнашиб келаётпир. 1993 йили чиққан «Ишқ атамиши бир түйғу» китобининг муаллифларидан бири. 2002 йили «Ён, юрагим ён» китоби нашр этилган.

Қўлингиздаги ушбу китобга муаллифнинг Ватанга муҳаббат, одобаҳлоқ, меҳнатсеварликка оид ҳамда ҳажвий шеърлари киритилди.

ХГ-ПИ 09-11-04 ПА
12-04-04

Полвонов И. «Түйгулар парвози» (Шеърлар)

© «Хаёт» А. 2004.

ИСТИКЛОЛ КУЁШИ

Истиклол Куёши
Нурин сочғандан бүён.
Юргдошларим орзуси—
Ушалмокда беармон.

Қатағон, зулмлардан
Не жафолар чеккан халқ
Шу улуғвор Куёшдан
Абадий чексиз хұрсанд.

Эй истиклол Куёши,
Озодлик бердинг бизга.
Доимо бўлажакмиз
Сен билан ҳамдам - бирга.

Истиклолнинг нурлари
Фолиб қилиб инсонни,
Эзгулик йўлларида
Койил қилди жаҳонни.

Бугун халқим қудратин
Кўяркан, қойил қолдим.
Мен ҳам улуғ истиклол-
Нуридан илҳом олдим.

ВАТАН МАДХИ

Аҳли жаҳон маҳлиёдир Ўзбекистон жамолига,
Келса меҳмон хушрўй кўриб, оғарин дер жамолига,
Тунда юлдузлар нур сочар, ҳавас қилиб ҳилолига
Шукроналар бўлсин, Оллоҳ, мустакиллик замонига.

Шаҳар-қишлоқ жаннатмакон, осмонўпар тоғлари бор,
Чўллари ҳам маъданга кон, турфа, сўлим боғлари бор,
Аму ва Сир -кумуш камар, жўшиб оқар сойлари бор,
Табиати одамзотни яшартирар жойлари бор.

Бунёдкорлар ўлкаси бу, қурилмокда кўп бинолар,
Асакада “ДЭУ” завод, корхоналар, идоралар,
Унда ишлар, эҳ-ҳа, қанча, йигитлар-у дилдоралар,
Она юртим-олтин бешик, тўлин-тўлин ойлари бор.

БҮЮКДИР· АЁЛ

Уйимиз фариштаси,
Оила сариштаси,
Чин мұхаббат риштаси,
Дил яиратар ишваси.

Агар аёл бўлмаса,
Уй хувиллар ўша кун.
Кўзлар кўчада буткул,
Мўридан чиқмас тутун.

Даҳоларни яратган,
Кашфиётга қаратган,
Кўшиқ-куйни куйлатган,
Аёл буюkdir, аёл.

Рўзғоримиз таянчи,
Фарзандимиз суянчи,
Ҳаётимиз қўвончи,
Муруватда бирламчи,

Кун бўйи тиним билмас,
Юмуш кўп, кўзга илмас,
Иссиқ ё совук демас,
Меҳнатин миннат қилмас—

Аёл доим соғ бўлсин,
Оlam қувончга тўлсин.
Ўғил -қизлар ҳаётда,
Баркамол, яйраб ўссин.

КЕКСАЛИК – ДОНИШМАНДЛИК

“Чуқур дарё тинч оқар”-
Деган халқда накл бор.
Кексалик – донишмандлик,
Бой тажриба унга ёр.
Қариялар бор уйда
Күт -барака, файз бўлур.
Оқ фотиҳа берсалар,
Иш унумли, соз бўлур.
Машаққати оз бўлур.
Нуронийлар фахримиз,
Нур ёғилар юзидан.
Ҳикмат балқир сўзидан
Пешона ажинлари-
Ҳалол меҳнат белгиси
Мехр ила оқибат,
Қиёси йўқ севгисин
Юртбоши ушбу йилни
Муруватт иили деди.
Фамхўрлик тимсоли бу.
Рұхимиз тетик энди.
Юртимиз кўрки бўлган-
Кексаларни ардокланг.

МЕХР – МУРУВВАТ ЙИЛИ

Ватан, ҳалқим тинч бўлсин,
Яйраб кўнгиллар тўлсин,
Куёш чараклаб кулсин,
Мехр –мурувват йили.

Бир-бирингизга ҳамдард
Ҳеч кимга юқмасин гард.
Мухтожларга бўлинг мард,
Мехр-мурувват йили.

Етим, ёлғиз, ногирон,
Асло четда қолмасин.
Турмуш соя солмасин,
Мехр-мурувват йили.

Ажрашганлар ярашсин,
Рўзгорига карашсин,
Фарзандлари яйрашсин,
Мехр-мурувват йили.

Ҳар соҳада юртимга
Ёғилсин кут-барака.
Шодлик тўлсин юракка,
Мехр-мурувват йили.

Ростгўй, саҳий одамнинг,
Иши ўнгидан келар.
Тангри бутун ризқ берар,
Мехр-мурувват йили.

АЁЛИНГНИ ЭЪЗОЗЛА

Эркак номи улұғвор, белларда шоҳи белбоғ,
Уст-бошлар топ-тоза, ёқалар сутдек оппок.
Хар доим саришталиқ, ҳовли-жойинг күриб бок,
Аёлингни эъзозла, қадрига етгин ҳар чок.

Бозорларга назар сол, ярмидан күпdir аёл,
Юки оғир вазнидан, рўзғор деб сурар хаёл.
Фарқ қолмабди эркакдан, ахир келмасин малол,
Аёлингни эъзозла, оиласнгни қил бисёр.

Чин эркаклар бир умр турмуш дўстин эъзозлар,
Хўжалигин бут қилиб, яшаш тарзини созлар.
Эркаклар бор суст, бегам, ишга баҳона излар,
Аёлингни хурматла, эй бепарво шоввозлар.

Аёл юмуши чексиз, ахир малол келмасми?
Бола, турмушга қарашиб, сигир соғиш етмасми?
Тунда уюм кир ювар, сөғлиқ нураб кетмасми?
Аёлингта кўмак бер, у йўлдошинг эмасми?

БИЛИБ ҚҮЙ

Террорчилар ким дерсиз? Ҳоин, ватангадолар,
Дин ва тиљни унугтган, тиригиде адолар.
Турмуш тарзи оч бўри, овлоқ жойда пайдолар,
Ота-она бегона, маймунсифат гадолар.

Олазарак кўзлари, ажин босган юзлари,
Узук-юлук сўзлари, маҳлук сифат ўзлари;
Кайга борса, бит-билдик, Ватани йўқ, уйи йўқ,
Кора дори овунчоқ, отага ҳам отар ўқ.

...Билиб қўйки, ҳар жойда ит ўлими сингари
Кафансиз ўлим кутар сени, албат, жангари.

ВАТАН ҚАҲРАМОНЛАРИГА

*Террорчиларга қарши курашда ҳалок
бўлган жасур жангчиларга бағишланади.*

Шум ҳабарни эшитиб, чил-парчин бўлди асаб,
Вужудум зир титрайди, қалбимда олов, газаб.
Ўғлонлар, ҳалок бўлди, бегуноҳ террор сабаб,
Ватан, ҳалқ унутмайди қалбларда буни абад,
Сиз ҳамиша тириксиз, қаҳрамон жигарларим.
Ўйнаб-кулиш чоғларин юрга ҳадя этдингиз,
Йигитлик шижаотин соф хизматга элтдингиз.
Мустакиллик қадриға тез тушуниб етдингиз,
Айни йигит фаслида из қолдириб кетдингиз,
Орамизда яшайсиз, навқирон жигарларим.
Юз ёшга кирса ҳамки, бальзилар изсиз ўтар,
Бировлар илк ёшлиқда дунёни забт этар,
Элим ва юртим дея номини фидо айлаб,
Кимлардир бу ҳаётда ўзига ҳайкал битар,
Шундай эди ботирлар-жаннати жигарларим.

КАСБГА МЕХР

Гар қайтадан туғилар бўлсам,
Ўқитувчи бўлардим яна.
Чунки бу касб қувончим–баҳтим
Вужудумда қилган тантана.

Касблар кўп, йўқдир ёмони,
Инсон учун ҳар бири зарур.
Аммо устоз деган илиқ сўз,
Ҳар он қалбим этади мағур.

Ёш ниҳолдир ўқувчим гўё,
Авайлайман, кўзлар тегмасин.
Ўн, ўн-беш йил парвариш этсан,
Сўнг кўрсатар “олтин” мевасин.

Шогирд эдим, бўлдим муаллим,
Қора кўзлар жилмаяр менга.
Виждан амри, соғ экан таним,
Чин юракдан қувонмай, нега?!

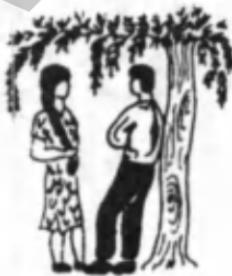

БАХОР КЕЛАДИР

Бекарор еллардек ҳаёлим сочкын,
Эркин капалакдек учади ҳар ён.
Юрагим ҳапқырап вулқондек жүшкын,
Вужудым талпинар кенгликлар томон.
Шукрким, ҳар йили баҳор келадир.

Фасллар карвони алмашыб тақрор,
Сирғалар тақади дараҳт шохлари.
Кузакда сепилгандар әкинлар яшил,
Далани безайди күклам чөглари.
Ҳар йили қиши кетиб, баҳор келадир.

Заминдан тафт келиб, Қуёш тарап нур,
Табиат уйғонар, күзғолар жонзот.
Дехқон-у бөгбөнлар дилида хузур,
Ризқ-рүз яратар буюк одамзот—
Юртимга ҳар йили баҳор келадир.

ШОХ БАЙРАМ

*Республика мустақиллігига
багишлайман.*

Шох байрам келиб бугун, Ватанда түёнадир,
Хар қалбда ғурур, қувонч, тарона-шодиёнадир.
Шаҳар, қишлоқ файзли, кекса-ю – ёш майдонда,
Карнайлар садосидан юлдузлар уйғонадир.

Беҳазон бөг бизнинг юрт, гул маскани бизнинг юрт,
Фусункордир ўзгача, оламда яғонадир.
Меңнатдан баҳт яратар толеъи баланд ҳалқим,
Хар ишда дадил қадам, ғайрати мардонадир.

БИЗНИНГ МАТБУОТ

Прожектор десам, йўқ,
Ёркин, ундан ҳам зиёд.
Янгилик, воқеликни
Кенг ёритар матбуот.

Барчамизга баробар
Матбуот эркинлиги.
Халқимни руҳлантирар
Кувончлар чексизлиги.

Яхшини мақтаб-мақтаб,
Иллатга ўт очади.
Кам бўлмасин, адолат—
Уругин у сочади.

Барчамизга баробар.
Матбуот эркинлиги.
Халқимни руҳлантирар,
Кувончлар чексизлиги.

ГҮЗАЛ

Ранг олганми лоладан, кирмиз экан яноғинг?
Хүсни санамлар ичра яғонами саноғинг?
Сурма құйған қора қош, дилимни аср этгай,
Бунча шаҳло күзларинг, боқсам, хумори кетгай.

Садаф маржон тишиларинг, тилло қўйиб олибсан,
Сут чайилган юзинітга ҳинду ҳолни солибсан.
Узун қора сочингни товус қанот ёзибсан,
Муҳаббат оташиму, юз қизариб ёнибсан.

Билмам, ёшинг нечада, балки ўн саккиз яшар,
Атлас күйлак этнингда, коматингта ярашар,
Юрганингда ҳар кимса, қай дилбар деб сўрашар,
Ман-ман деган йигитлар, сукланишиб қарашар.

Қанчалар гўзал бўлсанг, майли, аммо ҳуснкор,
Қалбинг пок, аклинг теран бўлиши доим даркор,
Деймизки, мазмун тўла тотли бўлсин ҳар сўзинг,
Ҳатол меҳнат қилгину, халқингта тегсин нафинг.

КҮКЛАМ СЕВИНЧЛАРИ

Оқ чойшабин йигиб табиат,
Яшил сепин ёйди оламга.
Гул фаслиға келибди навбат,
Күклам өнгөттөн шар жононга.

Кир-адирлар “зангори гилам”
Анхор түлиб оқар тошқын сув.
Бедазор-у, бөг-роғлар күркем,
Ох, нақадар безанмиш сулув.

Боғбон ота юзида севинч,
Дарахтларга тикади күзин.
Олма, гилос, ўрик гуллабди,
Таърифига ожиздир сұзим.

Бобо - дәхқон қувончи чексиз,
Тупрок олиб ёзар қафтига.
Мүл ҳосилни күзлайди сүзсиз,
Разм солар ернинг тафтига.

Кече-кундуз далалар уйғок,
Хаёт кайнар, меңнат авжида.
Чүпонлар шод, қўйлари қувнок,
Бош кўтармас ўтлоқ мавзеда.

КҮЧАТ ЭКИНГ ...

“Обод маңалла йили”,
Ёш-у, кекса ҳар бири,
Күркам, гүзәллик сари—
Күчат экинг, гул экинг.

Ҳаво – соғлиқ гарови,
Озодалик қалови.
Давримизнинг сўрови:
Күчат экинг, гул экинг.

Ховли, кўчалар тоза—
Бўлса қандай зўр, соз-а.
Боғларда ҳордик, мазза;
Кўчат экинг, гул экинг.

Кишлоқ гулзор, боғ бўлса,
Ерлар хушбўй таратар.
Инсон кўнглини яйратар:
Кўчат экинг, гул экинг.

Эл-юрган тинч, обод экан,
Туй, байрамлар ярашар.
Таҳсин айтиб, кўрганлар—
Ҳавас билан қарашар.

Мана, баҳор ҳам келди,
Етдик экиш даврига.
Анҳор бўйи, ҳовлига –
Кўчат экинг, гул экинг.

КҮКАТЛАР

Борликнинг бир бўлаги,
Жонзот борки кераги.
Хар баҳорнинг безаги,
Она замин юраги—
Дуркун ўсган кўкатлар.

Кўкат ризқу-рўзимиз,
Боқсак, қувнар кўзимиз,
Шу яшил табиатнинг
Бир бўлаги ўзимиз,
Дармон – дори кўкатлар.

Юлдуз каби беҳисоб,
Саноғига етмаймиз,
Асло пайҳон этмаймиз,
Оғушингдан кетмаймиз,
Тансиқ таом кўкатлар.

Илк бор чиқар бойчечак,
Бегонадир зарлечак.
Бошқаси ноёб, бешак,
Майса-чўпонга тўшак
Жонга дармон кўкатлар.

МАХАЛЛАМ ОДАМЛАРИ

Махаллам одамлари очиқ күнгил, бағри кенг,
Ишда абжир, жонсарак, хар бири “Фарход”га тенг.
Илк баҳордан қишигача шимарилган икки енг,
Эрлардан ортда қолмас қызы – аёлин девкор денг.

Бир ёғи күз илғамас “Олтин бошок” бүгдойзор,
Бир томонда денгиздек чайқалади пахтазор.
Олислардан күринар “құрғон” – тоғлар пурвиқор,
Тоза ҳаво, зилол суви, бөг-роғлари фусункор.

Түй-маърака қылса бири, бўлинади хизмат ҳам,
Хурматин жойига кўяр, қанча меҳмон келса ҳам,
Кўл кўксисда, хизмат аъло, ширинсўз тилда ҳар дам,
Кишлок ахли қалби теран, бегонадир гусса-ғам,

Ўзбек - қирғиз қон-қардош, инокликда ягона,
Тўй, ҳашарда ҳар бири иш устида парвона,
Бирори бемор бўлса, хабар олар гирёна,
Купа-андада – чатишган, мақсадлари мардона.

ХАЖВАЯЛАР

БИЗ КУЛАМИЗ

Биз куламиз
Ковоғи доим солик,
Индамас, пихи ёрик,
Феъли тор, қилиғи совук,
Гап юқмас, юзи чарик,
Калампир-сүзи аччик
Айерлардан куламиз.
Гап ташувчи ҳар ёна,
Одамийлик бегона,
Зарра “миш-миш” баҳона,
Соф дилга ғойибона –
“Тош” отувчи пинҳона –
Фийбатчидан куламиз.
Ишга айтсангиз, дархол –
Нолиб, баён этар ҳол,
Дангасада борми ор?
Гүёки куриган тол –
Ялковлардан куламиз.

ҲАСАДЧИ НОЛАСИ...

Қандок қилай, қонимда бор жирканч одатим,
Одамлардек пок яшашга йўқдир тоқатим.
Эл ичида адо бўлди обрў-ҳурматим,
Ҳасадчиман, ҳасадчиман, “машҳур” ҳасадчи.

Мехнатсевар бойлик топса, чидай олмайман,
Ҳашарга деб чақирсалар, асло бормайман.
Одамларнинг ютугини кўра олмайман,
Ҳасадчиман, ҳасадчиман, “донгдор” ҳасадчи.

Ўзгага баҳт кулиб боқса, менда йўқ уйку,
Ёшлигимда сўнган эмиш қалбимда туйғу,
Кўнгил қора, чулғаб олган ғараз-у қайғу,
Ҳасадчиман, ҳасадчиман, “номдор” ҳасадчи.

“Аҳил-инок”, “дўстлик” сўзи менга бегона,
Эл-юрт учун хизмат қилиш буткул афсона,
Кўпчиликка қўшилолмай қолдим ягона,
Ҳасадчиман, ҳасадчиман, “писмик” ҳасадчи.

Ҳасадчи деб ном беришди менга ҳалойик,
Феълим курсин, жамиятта “ишим” нолойик.
Феъл-авторим кўпчиликнинг қаҳрига лойик,
Ҳасадчиман, ҳасадчиман, жирканч ҳасадчи...

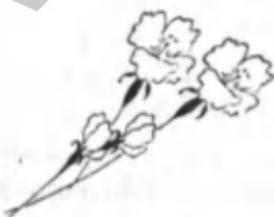

Кандок килай, ифво дардига мубталоман,
Одат курсин, хүл бир баломан.
Дардим огир, сингиб кетган эмиш қонимга,
Кеча-кундуз ҳаловат йүк, жабр жонимга.

Түгриларни йүкдир асло күргани күзим,
Салом бериб ўтганларга илмокли сүзим,
Тунда битиб отадирман ифво тошини,
Бир begunoх ноҳақ зарбдан қашир бошини...

Текшир-текшир бошландими, яйрайди күнглим,
Юмалоқ хат меники дейиш, биласиз, ўлим,
Ўргимчакман, түр ясайман фақат иғводан,
Шу туфайли мен бўлган жой чиқмас ғавғодан.

“Хунарим” дан туғишганлар бўлди бегона,
Ёру дўстлар бутунлай ёт, қолдим ягона,
Конун, эвоҳ, ошкор этди сиру асрорим,
Энди ифво қилмайин ҳеч-қатъий қарорим...

МАСТЛИК – ПАСТЛИК

Мастлик–пастлик дерлар чиндан,
Оз-оз ичиб кайф бўлгай.
Бу “касал”та дучор булса,
Пахлавон ҳам заиф бўлгай.

Шу зайлда кунлар ўтса,
Тан соғлигин барбод этиб,
Тубанликда бадном бўлиб,
Бир умрга майиб бўлгай.

“Оқ арок” деб ичманг зинхор,
Оқ юзингиз кора қилгай.
Ишда асло унум бўлмас,
Оқибати адо қилгай.

Халқ олдида обрў кетиб,
Асли бедаво қилгай.
Қавм-қариндош, дўст-у - ёр
Рўзғоридан жудо қилгай.

Киттак-қиттак дея отиб,
Кўнгил гўё “мамнун” бўлгай.
Оқибат шу: бурди кетиб,
Эл олдида маймун бўлгай...

* * * * *

Айб этмангиз, дўстларим.
Сизга эмас, сўзларим,
Баъзи юлгичга тексин,
Аччик-аччик дўқларим.
Эсдан чиқиб қопти “вой”,
Сўроққа йўқ тоқати.
Кинғир йўлда иш тутса,
Чаток бўлар “чаққон”га.
Кунда эмас, кунида—
Албат тушар “копқон”га.

МУНДАРИЖА

Истиклол Қүёши	3
Ватан мадхи	4
Буюқдир аўл	5
Кексалик -донишмандлик	6
Мехр-мурувват йили	7
Аёлингни эъзозла	8
Билиб қўй	9
Ватан қаҳрамонларига	9
Касбга меҳр	10
Баҳор келадир	11
Шоҳ байрам	12
Бизнинг матбуот	13
Гўзал	14
Кўклиам севинчлари	15
Кўчат экинг	16
Кўкатлар	17
Махаллам одамлари	18
Ҳажвиялар:	
Биз куламиз	19
Хасадчи ноласи	20
Иғвогарнинг ҳиргойиси	21
Мастлик-пастлик	22
«Айб этманги»	22

Исмоилжон Полвонов

Адабий-бадиий нашр

Исмоилжон Полвонов

•ТҮЙФУЛАР ПАРВОЗИ•

Шеърлар

Муҳаррир:

Пўлат Абдулла

Мусаҳҳих:

Мадина Усмон

Тех. муҳаррир:

Маннобжон Мирхалилов

Мусаввир:

Отабек Мамадалиев

Босмахонага 12.04.2004 йилда берилди.

Босишга 30.04.2004 йилда рухсат этилди.

Бичими: 84x108 32/1 ҳажми 0,75 б/т.

Буюртма 377 № 650 нусха.

Баҳоси келишилган нархда.

Кургонтепа туман босмахонасида босилди.